

Fremtid

Innledning til lærerne

”Det beste med fremtiden er at den kommer en dag om gangen.”

Abraham Lincoln

Denne samlingen handler om fremtidsplaner og fremtidsdrømmer. Fremtiden drømmer vi om, og fremtiden planlegger vi, i alle fall til en viss grad. En drøm er noe annet enn en plan. Drømmens vesen er flyktig og uforutsigbar, stadig i endring. Den kan også være kilde til glede og inspirasjon. En plan er målrettet og bevisst. Mulighetene kan virke uendelige, forventningene likeså. Livet kan bli det som tilfeldigvis skjer med deg, eller livet er det som går deg hus forbi mens du planlegger fremtiden.

Vi kan ha fremtidsmål og planer på ulike plan, for eksempel i forhold til jobb, familie, venner, bolig, hobbyer. Det trenger ikke være en motsetning mellom planer og drømmer. Planene kan bli til med utgangspunkt i drømmene, og en plan uten rot i noen som helst drømmer, vil neppe føre til mye lykke og glede. Drømmene endres over tid, det samme gjør planene. Med økende alder får ofte planen større plass enn drømmen. ”Ofte er fremtiden der allerede før vi er blitt voksne”, sa forfatteren John Steinbeck. Barn tenker på fremtiden. De drømmer og de planlegger.

Alt kan ikke planlegges og bestemmes. Livet er en risikosport. Man kan aldri helt forutsi hva som kommer til å skje. Mulighetene kan virke uendelige, forventningene likeså. Kravene om å lykkes på ulike arenaer oppleves av mange som overveldende. Noen og enhver kunne nok ønske seg en bruksanvisning for hvordan oppnå det perfekte liv. For det er det perfekte mange tilstreber, i alle fall kan det se sånn ut på sosiale media.

Barn i dag lærer at de kan bli det de vil. Hvor mange gutter på småskolen er det ikke som frimodig sier at de skal bli profesjonelle fotballspillere når de blir store. Det er veldig få som faktisk blir det. Kanskje vi som er voksne ikke snakker helt sant om livet, alle kan kanskje ikke bli alt de måtte drømme om. Kanskje heller ikke lykken ligger i det vi oppnår, men like mye eller enda mer i det vi er og det vi opplever.

Å planlegge for fremtiden handler derfor ikke bare om hva vi skal bli, men hvem vi vil være. Hva er viktig i mitt liv, hva vil jeg stå for, hva gir meg mening og glede, hva vil jeg prioritere.

Gjennomføring i klassen

Mål for samlingen

Målene for LINK

Å bidra til styrket selvbilde

Å bidra til opplevelse av tilhørighet

Å bidra til mestring

Kompetansemål for samlingen

Kunnskap: At elevene lærer om hva som skiller fremtidsdrømmer fra fremtidsplaner

Ferdighet: At elevene trener på å kunne sette seg kortsiktige og langsiktige mål

Verdi: At fremtidsdrømmer og planer er individuelle, og ikke et resultat av ytre forventninger

Innledningsritual

Start hver samling på samme måten. Spill gjerne musikk, tenn lys, pynt med blomster, håndhils på alle, eller gjør andre hyggelige ting. Poenget er å signalisere at dette er en link-time, og at link-timer er annerledes enn andre timer.

Dagens gullkorn

Alle forteller om en hyggelig ting de har opplevd siden sist samling. Husk at det er små og enkle hverdagsgledene vi er på jakt etter, ikke grense-sprengende happeninger.

Tema

Presentasjon av tema

Lærer presenterer dagens tema, helt kort. Si noen få setninger om hva samlingen skal handle om. Her kan man plukke ut noe av det som står i innledning til læreren. Innledningen skal bare spore elevene på tematikken og bør derfor ikke ta mer enn noen få minutter.

Vi snakker om tema

Alternativ 1:

Bruk gjerne utarbeidet PowerPoint (PP) som utgangspunkt for samtale om temaet. Under PP-bildene fins det støttespørsmål du kan bruke i samtalen med elevene. Du kan også lage egne spørsmål, men det er viktig at spørsmålene er åpne. De skal legge til rette for refleksjon og felles undring og utforskning. Vi er ikke på jakt etter fasitsvar, men ønsker at barn/unge

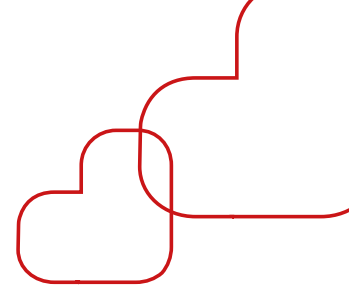
skal få satt ord på egne tanker, følelser og meninger. Det ikke er et poeng å komme gjennom alle bildene. Hvis elevene har mye å snakke om til de første bildene, er det viktigere å bruke tid på disse, enn å avbryte og forte seg videre for å rekke alt.

Alternativ 2:

Temaet presenteres ved å se på http://www.youtube.com/watch?v=pxnt8_c_b0k. Dette er en nydelig kortfilm av Lasse Gjertsen som heter Gammelt nytt. Den handler om ungdom før og nå, om å drømme og om å ta fremtiden i egne hender. Filmsnutten er et godt utgangspunkt for gode samtaler.

Vi jobber med tema. Velg, vrak og tilpass

Her kommer mange ulike oppgaver du som lærer kan velge mellom. Det er ikke meningen å gjøre alt som er foreslått. Velg de oppgavene som passer best for din gruppe og for deg som gruppeleder. Vi anbefaler likevel at du velger oppgaver som gjør det mulig å jobbe med temaet på ulike måter, både gjennom aktivitet og samhandling, lek og latter og ikke bare gjennom å snakke.

Gammelt nytt

Se http://www.youtube.com/watch?v=pxnt8_c_b0k. Dette er en nydelig kortfilm av Lasse Gjertsen som heter Gammelt nytt. Den handler om ungdom før og nå, om å drømme og om å ta fremtiden i egne hender. Filmsnutten er et godt utgangspunkt for gode samtaler.

Min drøm og min plan

Elevene får to ulike oppgaveark min drøm og min plan. Vedlegg. Oppfordre elevene til å ta drømmene helt ut. Planen derimot kan være mer realistisk. Etter at de har jobbet selvstendig ei stund, samles alle. Lederen oppfordrer alle til å fortelle minst en ting fra arket om drømmene. Deretter gjøres det samme med planene.

Ta valg

Formål: Trening i å ta valg og begrunne sine valg.

Utstyr: Leder må ha forberedt spørsmål

Alle står på gulvet. Lederen gir et dilemma, elevene må velge side. F.eks: du kan velge mellom is eller gotteri. Is går til høyre, gotteri til venstre. Som oppvarming er det lurt å velge noe ukomplisert og ufarlig. Etter hver kan spørsmålene bli mer relatert til fremtiden. F.eks: Vil du bo i by eller på landet? Vil du bo alene eller sammen med noen? Vil du satse på en jobb hvor du tjener godt eller vil du velge jobb ut fra hva du synes er meningsfullt? Spør noen fra hvert svaralternativ om en begrunnelse for valget.

Tipsplakat: La deltakerne komme med tips til hvordan vi kan lage gode planer, enten i smågrupper eller i hele klassen.

Sola mi:

Formål: Bli bedre kjent med seg selv og andre.

Utstyr: Ark hvor det er tegnet inn ei sol (stor runding) med 6-8 stråler. To ark til hver deltaker. I midten av solene kan det limes inn bilde av deltakeren. På den ene sola skriver vi inn en drøm på hver solstråle, på den andre skal planene komme frem. En stråle kan de kan handle om venner en ønsker å ha også som voksen, på en annen hobbyer en vil drive med, yrke en ønsker å ha, familiemedlemmer (Eks: samboer og tre barn), steder en ønsker å dra til, hvor en vil bo, utfordringer en ønsker å ta og lignende.

Russisk dukke

Formål: Å ta vare på gode opplevelser

Utstyr: Mange små lapper

Alle deltakerne får flere små lapper. Først skal de skrive på en lapp noe riktig fint de har opplevd ei gang.

Etterpå skal de skrive andre opplevelser og følelser de har hatt, vonde som gode. Pakk de andre lappene rundt den første. Deltakerne kan lese noen lapper for hverandre hvis de vil, men den innerste skal de holde for seg selv. De skal bare vite at den alltid er der. Alle kan trenge gode minner å varme seg på.

Filosofiske spørsmål

For de som er ekstra glad i å filosofere.

- Hva er typisk for drømmer?
- Hva er forskjellen på en dagdrøm og en nattdrøm?
- Går drømmer i oppfyllelse?
- Hvordan kan drømmer gå i oppfyllelse?
- Er det sunt å drømme?
- Kan en drømme for mye?
- Hvordan kan jeg oppnå mine mål, og hva kan hindre meg i å nå målene?
- Hva er vitsen med en plan?
- Hvordan ser en bra plan ut?
- Kan alt planlegges?
- Hva kan ødelegge for planene våre?
- Hva kan vi gjøre noe med, hva kan vi ikke gjøre noe med?
- Hvorfor synes noen det er så kjedelig å lage planer?
- Kan det være gøy å lage planer, og hvordan kan vi få til det?
- Hva når planen ikke lar seg gjennomføre? Det skjer noe uforutsett?
- Hvis du skal bli mor/far. Hvordan vil du da være?

Bare for gøy

Det er et poeng at alle skal le i løpet av en link-time, også når vi snakker om vanskelige ting, ja kanskje særlig da.

Humorsnutter fra dvd eller youtube.com. Her må en finne alternativ som passer aldersgruppen. Noen eksempler som er tiggjengelige pr. i dag:

Raske menn forteller verdenshistorien på 5 minutter: <http://www.youtube.com/watch?v=9WsuTHSGBGc&feature=related>.

eller den om at alle barn har rett til å ...:

<http://www.youtube.com/watch?v=N2GI6Ljit0A>

eller hva barn drømmer om å bli:

<http://www.youtube.com/watch?v=hPm00ue73cA&feature=related>

Eller mamma og pappa snakker sammen (litt tøft språk...):

http://www.youtube.com/watch?v=Kq-x5A_pNgs&feature=related

Oppsummering

Som oppsummering anbefaler vi krøll-og-kast-oppgaven, eller velg 3 ting.

Krøll-og-kast

Krøll-og-kast-oppgavene finner dere i opplegget for samlingen. Elevene skal svare på spørsmålene anonymt og krøller arket sammen. Spør så hvem som vil være dagens skyteskive. Vedkommende stiller seg opp med ryggen mot gruppa. Resten peper skyteskiva med papirballene sine. Skyteskivas privilegium er at hun/han får lese opp noen av svarene, kanskje tre ark er passelig? Hvis det er populært å være skyteskive, er det viktig at dette går på omgang. Noen synes det er stas når deres svar blir lest opp og vil gjerne si det, andre vil helst ikke gi seg til kjenne. Begge deler er helt greit. Det er lov å komme med positive kommentarer til det som leses opp.

Tre ting

Alle noterer ned 3 ting de husker fra dagens samling, og 3 ting de har lært. Læreren ber noe lese hva de har skrevet. Elevene kan selv velge hva de vil dele.

Neste gang

Fortell hva som er tema neste gang. Si til elevene at hvis det er noe de synes er problematisk med temaet, kan de si ifra til læreren så finner dere løsninger sammen.

Avslutningsritual

Avslutt alltid samlingene på samme måte. Ritualet skal være hyggelige og bidra til at elevene føler seg verdsatt. Et avslutningsritual kan være at alle elevene står i ring og sender klassebåndet i sirkelen mens man spiller et musikkstykke.

Klassebåndet lages ved at alle elever klipper til et tøyestykke på ca.50 cm. Hver elev får velge sitt tøyestykke. De kan eventuelt også få litt tid til å pynte det. Alle båndene knyttes så sammen til en sirkel. Vi foreslår at alle tøyestykkene legges i en haug, og så får en og en elev bind for øynene og trekker hvilket tøyestykke som skal være det neste. På den måten blir rekkefølge og sammensetning tilfeldig. Fordelen med å knytte båndene i stedet for å sy, er at man kan gi rom til nye tøyestykker dersom gruppa får nye medlemmer.

Klassebåndet er et symbol på at alle hører til, at alle har en plass i fellesskapet. Vi er knyttet til hverandre. Derfor er vi avhengig av hverandre og vi velger å ta vare på hverandre. I gruppa skal alle ta plass, og alle skal gi plass. Båndet sirkulerer og binder oss sammen.

Læreren kan også stå i døra og dele ut stå-på-kort eller seigmenn til elevene mens de forlater samlingen.

*Stå-på-kort ligger under ekstramateriell.
De kan skrives ut og eventuelt lamineres.*

Krøll og kast oppgaven

Fremtid

Svar på en eller flere oppgaver

1. Hva drømmer du om?

---

2. Hva er forskjell på en drøm og en plan?

---

3. Hvordan lage en god plan?

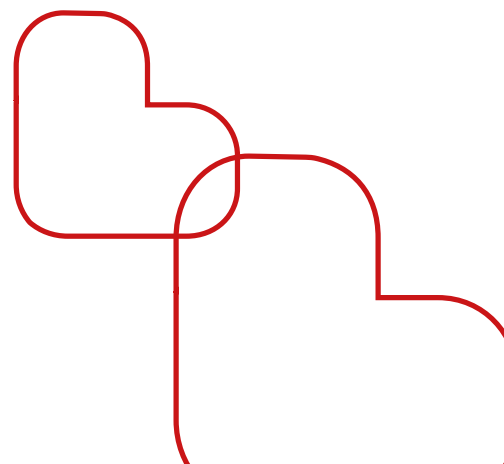
---

4. Hvordan kan en drøm bli en plan?

Mine fremtidsdrømmer

1. Min drømmereise/drømmeferie

---

2. Mitt drømmeyrke

---

3. Min drømmebil

---

4. Mitt drømmehus

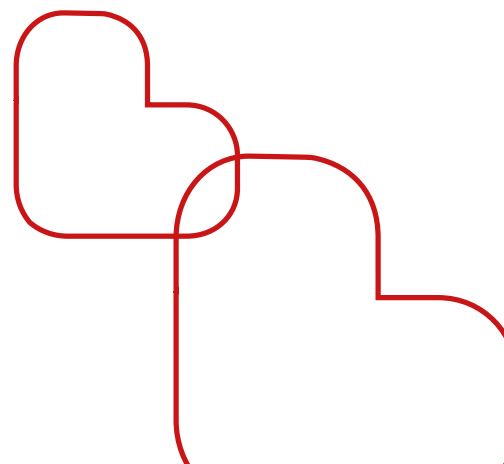
---

5. I min vildeste drøm skulle jeg ønske at

Mine fremtidsplaner

1. Dette skoleåret har jeg planer om å

---

2. Nå for tiden har jeg planer om å jobbe som

---

3. Jeg skal bo i/på (sted)

---

4. I fritiden skal jeg

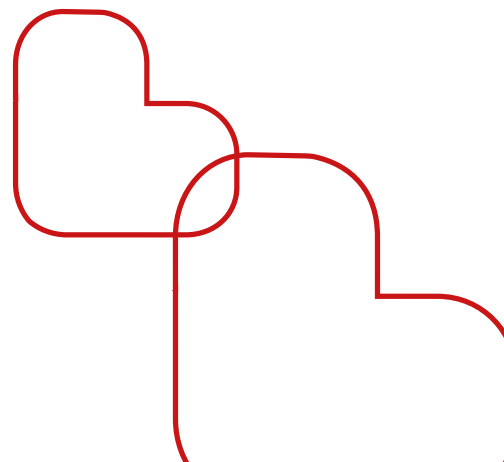
---

5. Det som er aller viktigst for meg er....

Seigmannen

